

Kázeň z ev. Služieb Božích, Bratislava Lamač/NK, 23. 3. 2025,
3. pôstna nedeľa, 10.00/18.00 h, ES: 108, 110, 566,
A 30, Ž 25, 14 - 22

Môj život nie je len môj

Marek 10, 46 - 52: „I prišli do Jericha. A keď vychádzal z Jericha so svojimi učeníkmi a s veľkým zástupom, sedel pri ceste slepý žobrák Bartimaios, syn Timaiov. Ako počul, že je to Ježiš Nazaretský, začal kričať a volať: Syn Dávidov, Ježiš, zmiluj sa nado mnou! Mnohí mu dohovárali, aby zamíkol, ale on tým väčšmi kričal: Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! Tu Ježiš zastal a povedal: Zavolajte ho! I zavolali slepca a povedali mu: Vzmuž sa, vstaň! Volá ťa. A on zhodiac plášť, vyskočil a šiel k Ježišovi. I oslovil ho Ježiš: Čo chceš, aby som ti urobil? A slepec odpovedal: Majstre môj, nech vidím! Riekol mu Ježiš: Chod', tvoja viera ťa uzdravila. A (slepý) hneď videl a nasledoval Ho na ceste.“

Milí bratia a milé sestry!

Videli ste film **Zachráňte vojaka Ryana?** Túto strhujúcu drámu, považovanú za najlepší film z vojnového prostredia vôbec (získal 5 Oscarov), natočil v r. 1998 režisér Steven Spielberg.

Film rozpráva strastiplný príbeh, keď v rovnaký deň zahynuli pri vylodení spojeneckých vojsk v Normandii traja bratia. Velenie, ktoré o hrdinskej smrti 3 synov musí upovedomiť ich matku nechce, aby zomrel aj jej štvrtý, jediný žijúci syn James (Jakub) Ryan (hrá ho Matt Damon). Má byť poslaný späť domov. Kapitán John Miller (hrá ho Tom Hanks) preto

dostáva rozkaz nájsť vojaka Ryana. On a jeho muži sa vydávajú na riskantnú záchrannú misiu. Nájdú ho, on však odmieta opustiť svojich spolubojovníkov a je rozhodnutý brániť strategicky dôležitý most. **Členovia záchrannej jednotky** v boji zomierajú. Smrteľne zranený kapitán Miller napokon pokynie mladého Jamesovi, aby prišiel bližšie a povie mu: „**Zaslúž si to.**“ **On a viacerí muži položili svoje životy, aby zachránili vojaka Ryana.** Dúfali, že ich obeť nebude zbytočná a že Ryan bude žiť tak, že si ju zaslúži.

V príbehu, ktorý sme čítali z evanjelia **Ježiš nepovedal Bartimaiovi: „Zaslúž si to“, ani „Zaslúžiš si to“.** No tento muž tak Ježiša pravdepodobne chápal. Bartimaios bol slepý. V tom čase neexistovalo zdravotné poistenie. Aj keď bol človek zdravý, sotva si vystačil. Keď však mal zdravotné postihnutie, dostal sa do mimoriadne vážnych problémov. V staroveku bola práca pre nevidiaceho spravidla nemožná. **Slepí patrili k najúbohejším ľuďom. Keď sa o nich nik nestaral, zostávalo im jediné riešenie: žobrať.** Aj Bartimaios bol outsider. Nevidel. Nemohol pracovať. Jeho živobytím sa stalo žobranie. Dúfal, že si vyžobre aspoň na jedno jedlo za deň.

Príbeh sa odohráva pri meste Jerichu. Podľa NZ sa zdá, že Pán Ježiš navštívil Jericho iba raz, keď smeroval do Jeruzalema, aby tam bol ukrižovaný. V Jerichu kedysi uctievali modly - Mesiac. Izraelci ho podľa Hospodinovho príkazu dobyli. Mesto bolo pokladané za odsúdené Hospodinom. V Joz 6, 26 čítame: „*Józua zaviazal ľud prísahou: Nech je prekliaty pred Hospodinom, kto by sa dal do stavby Jericha.*“

Jericho ležalo severovýchodne od Jeruzalema. Bolo miestom posledného nocľahu ľudí putujúcich do Jeruzalema. Keď boli v Jerichu vedeli: už len deň a budeme v celi. Bartimaios však nemohol ísť nikam. Bol slepý.

No čuduj sa svete: **Ježiš prekliate Jericho neobíde.** Stoluje v ňom s kolaborantom a okrádačom Zacheom (L 19, 1nn) a prejaví záujem o slepca Bartimaia - podľa vtedy častej mienky, človeka Bohom potrestaného slepotou (por J 9, 1 - 2), ba zatrateného Bohom. **Pán Ježiš nepremárnil šancu, ako cestou na Golgotu osobne preukázať záujem a lásku tým, ktorých ľudia považovali za stratené prípady.**

Ako Ježiš neprepásol šancu poslúžiť v Jerichu Zacheovi a Bartimaiovi, tak i Bartimaios - privyknutý na to, že ho ľudia míňajú - sa zo všetkých síl chopí jedinečnej šance, aby mu Ježiš pomohol. On, **slepec, vidí to, čo nevidia iní, ktorí idú za Ježišom. Oči mu síce neslúžia, ale sluch áno a hlas tiež.** Kričí: „*Syn Dávidov, Ježiš, zmiluj sa nado mnou!*“ Ježiš bol z Dávidovho pokolenia v priamej línii. Podľa 2S 7, 12 - 16 Pán Boh zaslúbil kráľovi Dávidovi, že jeho syn bude naveky na tróne Izraela. Rimania, ktorí v dobe Ježišovho pozemského života okupovali Palestínu, neznášali reči o bývalých ani súčasných izraelských kráľoch. Bartimaios vyslovuje krátku (tzv. strelnú), no úpenlivú modlitbu: „*Syn Dávidov, Ježiš, zmiluj sa nado mnou!*“ **Týmto mesiášskym titulom Ježiša ešte nikto neoslovil. Bartimaios** tým vypovedá, že **Ježiša nepovažuje iba za obyčajného pútnika**, ani za pocestného liečiteľa či učiteľa, akých bolo v tej

dobe dosť. **On, nevidomý „odhaluje“ Ježiša ako Bohom zaslúbeného Záchrancu** z kráľovského Dávidovského rodu. Volá k Nemu: „*Zmiluj sa!*“ - čo je najčastejším volaním k Bohu, predovšetkým v žalmoch.

„*Mnohí mu dohovárali, aby zamíkol.*“ Ľudia okolo Bartimaia mu namiesto radosti z nádeje na uzdravenie, dohovárajú, aby sklapol, veď Ježiš má dôležitejšiu prácu ako debatovať s ouitsidermi... Nie je to prekvapujúca reakcia. Odráža všeobecne platnú pravdu. **Keď je Pán pripravený pomôcť nám, keď sa blíži vyslobodenie, začnú sa objavovať prekážky.**

Pred 130 rokmi boli pacienti s rakovinou považovaní za obeť moru. V New Yorku ich napríklad deportovali na Blackwellov ostrov pri pobreží tohto mesta. Stalo sa to aj priateľke Rose Hawthorneovej, dcére slávneho amerického spisovateľa. Rose ju chcela navštíviť, no keď za ňou prišla, táto už bola mŕtva. Po smrti svojej priateľky sa Rose rozhodla starať o pacientov s rakovinou. Našla si veľký byt a vďaka nej bol v r. 1896 v USA otvorený prvý domov bezplatnej starostlivosti o onkologických pacientov. Rose založila mníšsky rád Dominikánskych sestier s heslom: „Sme pre Boha a pre chudobných.“ Vďaka nemu bolo v nasledujúcich rokoch v okolí New Yorku zriadených 7 nových hospicov. Jej rodina na ňu mala byť hrdá, jej priatelia šťastní. Stal sa pravý opak. Ľudia hovorili: „Ako sa môže dcéra veľkého spisovateľa, ktorá je sama šarmantná a kultúrna, starať o bedárov v chudobnej štvrti?“

Nuž, **keď Pán Boh spôsobí, že vznikne dobro, vznikne aj zlo.** Napríklad:

Predtým ste neboli veriaci, ale prišiel čas, keď ste si pomysleli: „Boh by mohol existovať. Kresťanská viera sa ma oslovuje.“ Predtým by vám to nenapadlo, ale je na tom niečo, čo vás primälo urobiť to. No možno prišli aj iné otázky: „Ak je Boh taký výnimočný, prečo nezabráni problémom v mojej rodine či práci?“

Alebo: niekto povie: „Viete, kedysi som bol veriaci, ale cirkev ma sklamala. Nebolo to tam také dobré, ako na začiatku.“

Nuž, nie vždy máme odpovede. Isté je, že ako za čias Bartimaia i dnes platí: **Čím bližšie sme k Bohu, tým viac sa diabol snaží oslabiť našu vieru. Čím väčšie víťazstvo, tým ťažší boj. Čím väčšie je vyslobodenie, tým väčšie sú prekážky.**

Bartimaios zažil podobnú tragédiu. Bol slepý od narodenia. **Keď mal možnosť byť uzdravený, jeho okolie sa mu snažilo zabrániť, aby zavolať Ježiša. Čo potom urobil? - To, čo by sme mali robiť všetci urobiť: kričal ešte hlasnejšie - veril - vytrval.** Tak sa roztrhla opona, ktorú mu diabol zatiahol, aby mu zabránil stretnúť sa s Pánom.

V 17. storočí napísal John Bunyan knihu Cesta pútnika. Dosiahla mnoho reedícií a je vydávaná dodnes. Ide v nej o alegóriu ťažkostí, ktorým čelí kresťan. Autora k jej napísaniu inšpiroval jeho 12 ročný pobyt vo väzení za hlásanie evanjelia, čo bolo v onej dobe ilegálnou činnosťou! Bunyan v knihe v skutočnosti rozpráva o svojich vlastných pokušeniach, zúfalstvách a sklamaniach. Keď o nich čítate, máte pocit, že píše o vás.

Jedným zo športov, ktorý si nevyžaduje veľa fyzických alebo taktických zručností, je kriket. Predsa si čosi vyžaduje: vytrvalosť. Pretože hráč často stojí dlho na mieste, kým lopta dorazí. Ak je nesústredený a nehrá dobre, jeho tím prehrá.

Kresťanská viera je ako kriket. Rastie tým, že sa nevzdáva, nenechá sa odradiť ťažkosťami. „Kto vytrvá do konca, bude spasený“ (Mt 24, 13).

Čo urobí Ježiš a čo Bartimaios?

Na Ježišovej reakcii vidíme, že **Pán v slepcovom volaní** nepočuje iba krik, ale **rozpozná vieru v Neho, Záchrancu - Mesiáša.** Krista viera vždy zaujímala. Ježiš nie je nemilosrdný, nevšímavý voči tým, ktorí potrebujú Jeho pomoc. **Sympatie mnohých nasledovníkov pre Neho neznamenajú toľko, ako viera jedného outsidera, že Ježiš je Bohom poslaným Záchrancom.**

Pán prikazuje zavolať slepca. Nastane kuriózna situácia: **tí, čo Bartimaiovi pred chvíľou vraveli, aby „sklapol“, ho teraz nabádajú: Vзмуž sa, vstaň! Volá ťa. Najprv s prepáčením: „Drž hubu“ a teraz: „Chod' k Nemu.“ Každú chvíľu inak. V jeden deň: „Hosana“, a v ďalší: „Ukrižuj Ho!“...**

Bartimaios odhadzuje svoj plášť - zrejme jediný jeho majetok i odznak jeho stavu a symbol starého života. Odhadzuje ho, aby mu nezavadzal a ponáhl'a sa za Ježišom. A Ježiš sa ho pýta - čo chce, aby mu urobil? Keď sa na tak predtým pýtal telesne vidiacich Jakuba a Jána (Mk 10, 36), vo svojom zaslepení Mu povedali, že by chceli sedieť na popredných miestach v Jeho kráľovstve... Slepý žobrák, outsider Bartimaios

vraví: „**Majstre môj, nech vidím!**“ Rád by som Ťa **videl. Žobrák bez funkčných telesných očí, videl v Ježišovi skláňajúcom sa k nemu božského Učiteľa a Pána, ktorý vládne nad všetkým. Hoc fyzicky slepý, vo viere vidí viac, ako ľudia so zdravými očami.** Táto viera v Krista ho zachránila. Porozumel: **Môj život už nie je len môj a nasledoval Ježiša.**

Vojak Ryan si mohol povedať: „Nemôžeš nič urobiť. **Celá jednotka položila svoje životy, aby ma zachránila. No môj život je len môj.**“ Ryan **však vedel, že jeho život už nie je len jeho, že s ním musí urobiť niečo dobré.**

V r. 2024 bol investor Warren Buffet bol 6. najbohatším človekom sveta (1, 33 miliárd dolárov). Nariek svojmu veľkému bohatstvu je známy neokázalým životným štýlom. Už roky žije v dome za 30 tisíc dolárov. Sľúbil, že 99 % majetku venuje na charitu. Dosiaľ už venoval vyše 49 miliárd. Bývalý prezident Clinton sa ho opýtal, prečo to urobil. Buffet odpovedal: „Narodil som sa v správnom čase na správnom mieste a za svoju prácu som preplatný, nie ako učiteľ alebo robotník. Preto vraciam tento preplatok, ktorý pre mňa nie je potrebný, ale bude užitočný pre iných. Napriek tomu mám pocit, že robím menej ako tí drobní darcovia, ktorí sa zaobídu bez kina alebo jedla v reštaurácii, aby pomohli ľuďom v núdzi.“

Nie sme Warren Buffet. No sme si osvojiť jeho myslenie a vracať časť lásky, ktorú dostávame od Ježiša Krista. Náš svet potom bude iným, lepším miestom.

Vďaka Ježišovi Kristovi sa náš život stáva neoceniteľným pokladom. Pán nežiada platiť, ale vďačiť Mu svojím životom za Jeho nesmiernu lásku, ktorú nám prejavuje. Nasledovať Ho, ako Bartimaioš po uzdravení. Vydať sa na cestu, vyjsť zo svojej zotrvačnosti, prelomiť bariéry ľahostajnosti a sebeckta. Ved' **môj život už nie je len môj. Patrí Kristovi.** Amen.

S použitím: *Nico ter Linden: Povídá se ... podle Marka a Matouše, (vyd. EMAN, Benešov 2009), Bc. Rut Kubíčková: Vývoj hospicové paliativní péče se zaměřením na Německo a Českou republiku (diplomová práce na Husitskej teologickej fakulte UK Praha, 2012); Najbohatší ľudia sveta: <https://www.forbes.sk/lists/najbohatsi-ludia-sveta-2024/> a s myšlienkami Daniela Gnaegiho: **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár***